

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 13.01.1978, sp. zn. Tov 19/77, ECLI:CZ:NS:1978:Tov.19.1977.1

Číslo: 21/1978

Právní věta: K výkladu ustanovení § 221 odst. 1 tr. ř. Požadavek rychlosti řízení nelze uplatňovat v praxi na úkor řádného a všestranného objasnění skutečného stavu věci ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 13.01.1978

Spisová značka: Tov 19/77

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Hlavní líčení, Vrácení věci prokurátovi k došetření

Předpisy: 141/1961 Sb. § 2 odst. 5
§ 221 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 21/1978 sb. rozh.

K výkladu ustanovení § 221 odst. 1 tr. ř.

Požadavek rychlosti řízení nelze uplatňovat v praxi na úkor řádného a všestranného objasnění skutečného stavu věci ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR z 13. ledna 1978 sp. zn. [Tov 19/77.](#))

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením vyšší vojenský soud vrátil podle § 221 odst. 1 tr. ř. trestní věc pplk. A. D. vyššímu vojenskému prokurátorovi k došetření. Toto své rozhodnutí odůvodnil tím, že výsledky hlavního líčení ukazují na podstatnou změnu okolností případu, k jejichž objasnění je třeba dalšího šetření. Změna okolností se týká bodu 1. obžaloby, v němž se obžalovanému klade za vinu, že zpronevěřil částku 4000 Kčs, kterou mu dne

10. 8. 1975 předali manželé O. s tím, aby ji předal manželům M. V průběhu hlavního líčení při výslechu k tomuto bodu manželé M. jako svědci uvedli, že v létě, resp. před dvěma měsíci, obdrželi poštou od manželů O. 4000 Kčs, které však vrátili zpět, protože chtěli počkat až na rozhodnutí

soudu. Vzhledem k tomu, že svědci nemohli uvést, na čí podnět jim byly peníze poslány, stala se podle názoru soudu prvního stupně otázka týkající se vypůjčení peněz nejasnou, a proto ji bude třeba objasnit.

Proti uvedenému usnesení podal včas stížnost vyšší vojenský prokurátor. Ve stížnosti uvedl, že skutečnost, kterou uvedli při hlavním líčení svědci manželé M, je sice novou skutečností, která vyžaduje další dokazování, poněvadž je zde několik verzí pro vysvětlení jednání dlužníků vůči věřitelům a věřitelů vůči dlužníkům, pokud jsou svědecké výpovědi manželů M. v tomto směru pravdivé, že však jde celkem o jednoduché dokazování, které mohl soud z hlediska zásady ústnosti jednání a zejména s ohledem na rychlost řízení provést sám po odročení hlavního líčení. Pokud přesto vyšší vojenský soud se rozhodl vrátit věc k došetření, nepostupoval podle názoru stěžovatele správně, protože se tím trestní řízení nepřiměřeně prodlužuje. Stěžovatel je toho názoru, že ustanovení § 221 odst. 1 tr. ř. neukládá soudu obligatorní povinnost vrátit věc prokurátorovi k došetření, ukazují-li výsledky hlavního líčení na podstatnou změnu okolností případu, nýbrž pouze dává mu možnost takto postupovat. Zákonodárce měl zde zřejmě na mysli případy, kdy vzhledem k okolnostem případu je vrácení věci nutné.

Nejvyšší soud ČSSR přezkoumal ve smyslu § 147 odst. 1 tr. ř. správnost napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo, a došel k závěru, že stížnost není důvodná.

Pro posouzení správnosti či nesprávnosti postupu soudu v daném případě je nezbytné vyřešit především základní otázku, zda byly splněny oba předpoklady umožňující vrácení věci prokurátorovi k došetření z hlavního líčení ve smyslu § 221 odst. 1 tr. ř., aniž by tím byly napravovány nedostatky předběžného projednání obžaloby. Prvním předpokladem je, že výsledky hlavního líčení skýtají podklad pro závěr, že okolnosti ve srovnání s těmi, z nichž vycházela obžaloba, se podstatně změnily. V tomto směru jak soud prvního stupně, tak i stěžovatel stojí jednoznačně na stanovisku, že v průběhu hlavního líčení vyšly najevo nové skutečnosti, které nebyly před podáním obžaloby známy. Srovnáním obsahu protokolu o hlavním líčení s výsledky přípravného řízení Nejvyšší soud ČSSR zjistil, že ve vztahu k bodu 1. obžaloby, v níž je obžalovanému kladeno za vinu, že zpronevěřil částku 4000 Kčs, skutečně o podstatnou změnu okolností případu jde. Soud prvního stupně v napadeném usnesení správně a v souladu s protokolem o hlavním líčení konstatuje, že svědci manželé M. teprve při hlavním líčení se zmínili o tom, že v létě., resp. před dvěma měsíci (před hlavním líčením) obdrželi od manželů O. poštou částku 4000 Kčs, aniž o její zaslání žádali, a že tuto částku vrátili zpět, protože chtěli vyčkat rozhodnutí soudu ve věci obžalovaného pplk. D. Bližší vysvětlení neuvedli. Za této situace soud prvního stupně právem došel k závěru, že je nejasné, proč dlužníci znovu uhradili dlužnou částku manželům M., jestliže je pravda, že stejnou částku odevzdali již dne 10. 8. 1975 obžalovanému za tímž účelem. Nejasným zůstává i po výslechu manželů M., z jakého důvodu peníze dlužníkům vraceli, když tvrdí, že od obžalovaného předmětnou částku neobdrželi. Zatím není objasněna ani otázka, zda skutečně částku 4000 Kčs posílali manželé O., nebo někdo jiný jejich jménem.

Všechny tyto otázky vyžadují náležité objasnění, protože bez toho není možno spolehlivě rozhodnout o vině obžalovaného trestným činem zpronevěry podle § 248 odst. 1 tr. zák., zvláště když obžalovaný od začátku popírá spáchání tohoto trestného činu a tvrdí, že předmětnou částku předal dne

12. 8. 1975 A. M. Z obsahu trestního spisu vyplývá, že neshody mezi obžalovaným a rodiči jeho bývalé manželky trvají zejména od července 1975, když obžalovaný v důsledku neshod s bývalou manželkou opustil společnou domácnost. Proto nelze vyloučit, že výpovědi svědků M. jsou předpojaté, jak na to správně poukazuje i soud prvního stupně v napadeném usnesení. Jsou tedy dány závažné důvody k tomu, aby dříve než bude rozhodnuto ve věci samé ve vztahu k bodu 1. obžaloby, bylo provedeno další šetření. Tím je splněn i druhý předpoklad k vrácení věci prokurátorovi k došetření podle § 221 odst. 1 tr. ř.

Pokud stěžovatel tvrdí, že potřebná šetření si v tomto případě může soud provést sám v rámci nového hlavního líčení, Nejvyšší soud ČSSR se s tímto názorem neztotožňuje. Nejde totiž o jednoduché dokazování, které by bylo možno v potřebném rozsahu provést v rámci hlavního líčení. Kromě toho jde o objasnění otázky, která by mohla ovlivnit rozhodnutí vyššího vojenského prokurátora v tom směru, zda vůbec stíhat obžalovaného obžalobou pro trestný čin podle § 248 odst. 1 tr. zák., což pro obžalovaného má zásadní význam. Sám stěžovatel připouští, že bude třeba vyslechnout čtyři až pět svědků a porovnat ústřížky poštovních poukázek. Není však vyloučeno, že bude nutno provést ještě další důkazy podle situace, která se vytvoří po novém výsledku manželů O. a M., například konfrontací mezi svědky, nařídít provedení znalecké expertizy apod. Proto soud prvního stupně postupoval správně, jestliže došel k závěru, že věc je třeba vrátit prokurátorovi k došetření.

Na správnosti uvedeného závěru nemůže nic měnit ani stěžovatelova námitka, že vrácením věci prokurátorovi k došetření se řízení neúměrně prodlouží. I kdyby k průtahům došlo, což nelze předem i při využití všech zákonných prostředků k urychlení došetření věci vyloučit, nebylo by to v rozporu se základními zásadami trestního řízení, neboť požadavek rychlosti řízení nemůže být uplatňován na úkor řádného a všestranného objasnění skutečného stavu věci ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř.